

Ing. Jan Bondy
ředitel
Odbor veřejné diplomacie,
MZV ČR

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Vážené dámy a pánové, milí hosté,

rok 2012 byl na návrh Evropské komise vyhlášen Evropským rokem aktivního stárnutí a mezigenerační solidarity, jehož cílem je pomoci vytvořit lepší podmínky a více pracovních míst pro starší spoluobčany. Evropský rok poukazuje na důležitost příspěvku seniorů pro společnost, předejít jejich sociálnímu vyloučení a umožnit jim prožít aktivní, zdravé a důstojné stárnutí.

Stejně jako jiné země i Česká republika čelí důsledkům stárnutí populace, které se promítají do všech oblastí života společnosti. Vyhlášení uvedeného Evropského roku je proto považováno za užitečný krok v procesu vyrovnávání se s důsledky demografických změn v České republice. Demografické změny spojené se stárnutím evropské populace představují nevyhnutelný důsledek vývoje v Evropě, jehož základ je jednoznačně pozitivní – prodlužuje se očekávaná délka dožití a zlepšuje se kvalita zdravotní péče. Vnímání aktivního stárnutí jako příležitosti je naprosto zásadní, byť se můžeme setkávat s negativními interpretacemi problémů stárnutí jdoucími proti duchu mezigenerační solidarity. Ty je však třeba odmítnout a naopak konkrétními kroky řešit praktické problémy.

K tomu přispívá i Evropského rok, jehož cílem usnadnit vytvoření kultury aktivního stárnutí založené na společnosti vstřícné pro všechny věkové skupiny.

Mezi konkrétní cíle EY 2012 patří:

- **zvýšit obecné povědomí o významu aktivního stárnutí**, vyzdvihnout cenný přínos starších lidí pro společnost a hospodářství a více jej uznávat, podporovat aktivní stárnutí, solidaritu mezi generacemi a vitalitu a důstojnost všech lidí, více se snažit o mobilizaci potenciálu starších lidí bez ohledu na jejich původ a umožnit jim vést nezávislý život;
- **podněcovat diskuzi, předávat si informace a rozvíjet vzájemnou výměnu zkušeností** mezi jednotlivými členskými státy, jakož i zúčastněnými subjekty na všech úrovních s cílem podporovat politiku aktivního stárnutí, určit a šířit osvědčené postupy a podporovat spolupráci a součinnost v dané oblasti;
- **podporovat činnosti, které pomohou bojovat proti diskriminaci na základě věku**, překonávat stereotypy související s věkem a odstranit bariéry, zejména pokud jde o zaměstnatelnost starších osob.

K dosažení cílů stanovených výše bude zapotřebí realizovat zejména následující činnosti či aktivity:

- konference, akce a iniciativy, s aktivním zapojením všech příslušných zúčastněných subjektů, s cílem podpořit diskuzi, zvyšovat povědomí a podněcovat závazky ke konkrétním cílům přispívajícím k udržitelným a trvalým dopadům;
- informační, propagační a vzdělávací kampaně využívající multimédia;
- výměnu informací, zkušeností a osvědčených postupů,
- výzkum a šetření na úrovni Unie, celostátní nebo regionální úrovni a šíření výsledků s důrazem na hospodářský a sociální dopad podpory aktivního stárnutí a s ním spojených politik.

V této souvislosti si Vás, vážené dámy a pánové, dovoluji informovat, že dne 1. března 2012 se v Černínském paláci konala zahajovací konference k EY 2012 v České republice, a to ve spolupráci Ministerstva práce a sociálních věcí, Zastoupení Evropské komise v ČR a Ministerstva zahraničních věcí ČR. Na konferenci byly prezentovány klíčové tematické oblasti a představeni partneři Evropského roku a plánované iniciativy a akce, které v průběhu roku proběhnou. Konferenci zahájil ministr práce a sociálních věcí Jaromír Drábek. Součástí konference bylo i unikátní vystoupení rockové kapely „Please The Trees“ se sborem seniorů.

Na konferenci rovněž proběhlo předání štafety: Evropský rok Dobrovolnictví 2011 a Evropský rok Aktivního stárnutí a mezigenerační solidarity 2012. Evropský rok aktivního stárnutí vhodně naváže nejen na předchozí Evropský rok dobrovolnictví, ale i na Evropský rok 2010, který byl věnován úsilí na boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení. Sociální vyloučení je jedním z nebezpečí, kterému generace seniorů může čelit. Toto zdůrazňuji, zejména s ohledem na nutnost prosazovat mezigenerační solidaritu a vzájemné porozumění mezi generacemi. Na konferenci byl rovněž zdůrazněn jak evropská dimenze aktivního stárnutí, tak nezbytná lokální úroveň.

Rovněž prvek dobrovolnictví bude obsažen v rámci aktuálního roku. Dobrovolnictví je veřejně prospěšnou činností občanů, kteří vynakládají své úsilí, čas, talent i peníze, aby pomohli lidem v různých oblastech. Může se jednat v tomto kontextu o činnost různých spolků a dobrovolnických skupin seniorů, nebo dobrovolnictví v domovech pro seniory či další aktivity. Mladí dobrovolníci nezískávají žádnou odměnu, nýbrž penězi nezaplatitelné zkušenosti, využitelné později i v pracovním životě. Pro starší dobrovolníky může být vzájemné setkávání příležitostí jak, mladší generaci předat cenné zkušenosti a moudrost. Dobrovolnictví starších osob je tedy aktivním vstupem seniorů. Dobrovolnictví může sloužit i jako prevence sociálního vyloučení.

Závěrem bych chtěl ještě poukázat zastřešující evropskou dimenzi. Prioritou EU jako celku i aktuálního Tria předsednictví Polska, Dánska a Kypru je pokračovat v **implementaci Strategie EU 2020**. Tato Strategie je základním rámcem koordinace a úsilí EU nejen na poli sociálních následujících deseti letech Strategie EU 2020 a obsahuje pět hlavních cílů týkajících se zaměstnanosti, vzdělání, boje proti chudobě, energetické efektivity a vědy a výzkumu. Evropský rok 2012 přispěje k jejímu naplňování, a to nejen snižováním chudoby a sociálního vyloučení seniorů, nýbrž i iniciativami na poli vědy a výzkumu věnujícímu se aktivnímu a zdravému stárnutí pomocí inovativních přístupů například ve zdravotní péči i prostřednictvím moderních zdravotních prostředků. Důležitým prvkem je rovněž celoživotní vzdělávání. Participace seniorů na trhu práce je důležitým příspěvkem stejně jako četné aktivity v oblasti sociální péče o seniory.

Na místní úrovni je důležitou výzvou příprava je rovněž důležitá příprava Národní strategie podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 – 2017. Lze jednoznačně přivítat, že se vyprofilovaly tématické skupiny k jejich přípravě, které poukazují na důležité aspekty aktivního stárnutí. Mnohé z těchto prvků se rovněž objevili v diskusi na zahajovací konferenci.

- Zaměstnávání starších osob
- Celoživotní vzdělávání a učení (kromě toho i aspekty finanční gramotnosti a přínos seniorů jako zdroje moudrosti a neocenitelných zkušeností, ke zvážení: rovněž nelze opomenout duchovní aspekt a reflexe spojené s posledním obdobím života)
- Již zmíněné Dobrovolnictví starších osob a seniorů
- Mezigenerační dialog – zde se je klíčové zejména podíl a otevřenost nejen mladé generace, zároveň je nutné upozornit na problém časového zaneprázdnění, které brání často sdílení a vzájemnému setkávání
- Zdravé stárnutí
- Kvalita života seniorů (zahrnuje podoblasti: bydlení, životní podmínky, bezpečnost, senioři jako významná spotřebitelská skupina)
- Péče o seniory (dlouhodobá péče, provázanost sociálních a zdravotních služeb, rozvoj ICT a služeb asistovaného života pro seniory)
- Lidská práva seniorů – bude koordinovat Lucka Rybová

Vážené dámy, vážení pánové, milí hosté,

chtěl bych Vám všem popřát příjemné strávení tohoto setkání, podpořit Vás při plodné diskusi k jednotlivým tématům a hlavně k navazování vztahů, které mohou přesáhnout časový horizont Evropského roku 2012 a přinést prohloubení spolupráce v důležitých společenských i odborných oblastech související s aktivním stárnutím.

Závěrem je třeba konstatovat prostý respekt všem těm, kteří v soukromí svých domovů obětavě pečují o své blízké vysokého věku a všem těm, kteří jim jakýmkoliv způsobem pomáhají.

Děkuji Vám za pozornost a přeji Vám zdárný průběh této konference.

